

Zvýšenie kvality technického vzdelávania využitím kurzov vytvorených v Moodle

Peter Benko,
Arpád Kósa, Ľubica Stuchlíková

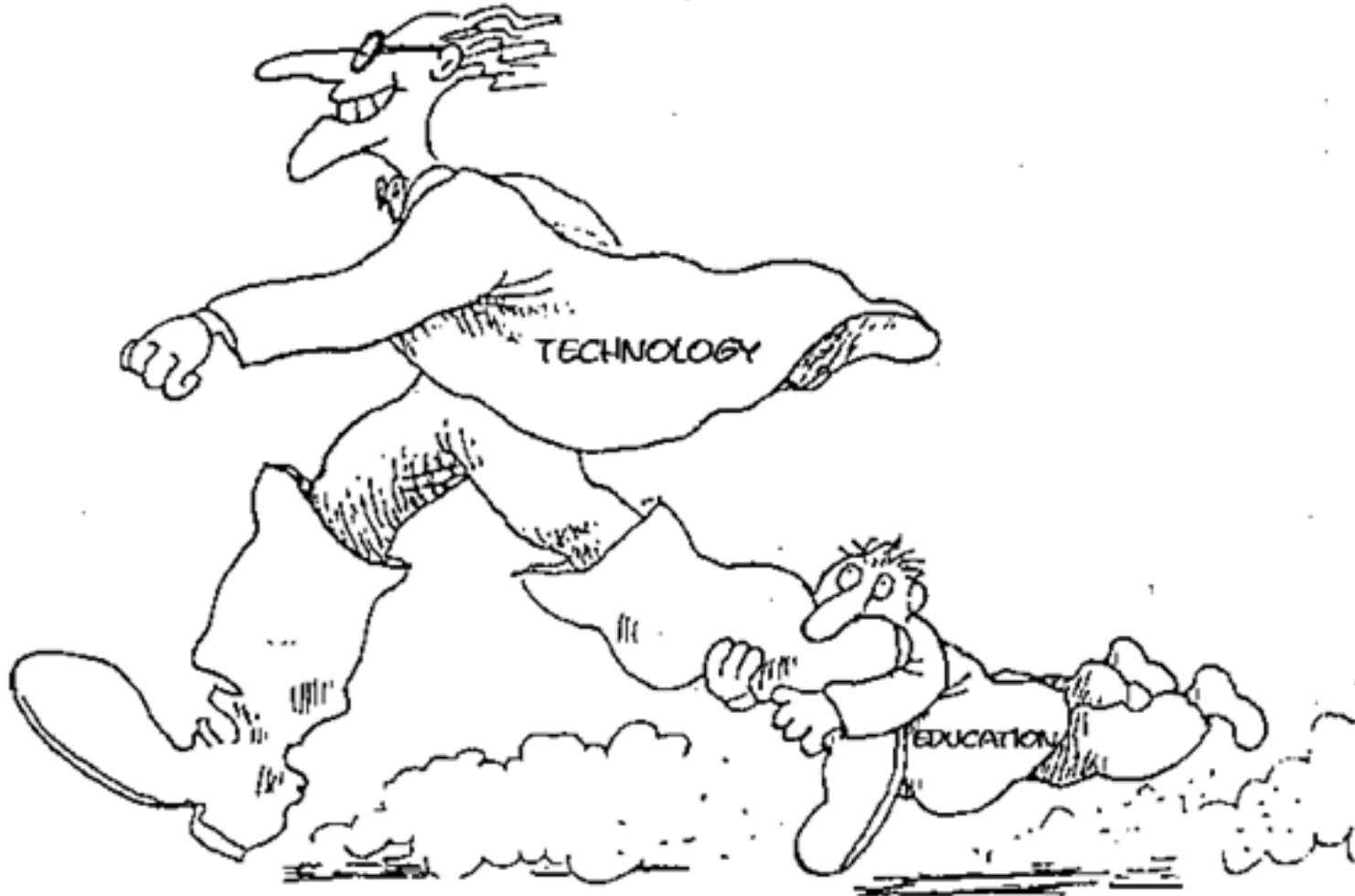
Slovenská technická univerzita v Bratislave, Slovensko

Obsah

1. Výzvy v oblasti technického vzdelávania
2. Moodle: vzdelávací portál e-Learn central
3. Predmet „Elektronické prvky a obvody“
4. Komplexná elearning podpora v Moodli
5. Výsledky a spätná väzba
6. Zhrnutie a záver

Výzvy v oblasti technického vzdelávania

cie

Výzvy v oblasti technického vzdelávania

- Výrazný rozdiel úrovne vedomostí a vnútornej motivácie študentov
- Potreba neustálej aktualizácie učebných materiálov z dôvodu rýchleho rozvoja vedy a techniky
- Požiadavka praxe o zvýšenie počtu odborníkov schopných pracovať s progresívnymi technológiami
- Nedostatok záujemcov o stredné a vysoké školy s technickým zameraním

Moodle: vzdelávací portál e-Learn central

eLearn central

<http://uef.fei.stuba.sk/moodle>

eLearn central journal

<http://uef.fei.stuba.sk/elearn>

2016

2014

eLearn central open

<http://uef.fei.stuba.sk/moodleopen>

2011

eLearn central old

<http://ec.elf.stuba.sk/>

2004

2000

Web page SHIP

Moodle: Viac-úrovňový manažment systému, nástroje pre tvorbu obsahu, verifikácia/testovanie, spätná väzba, komunikačné nástroje

Zameranie pozornosti predovšetkým na obsah,
interaktívnosť a testy.

Predmet „Elektronické prvky a obvody“ (EPO)

- Základné teoretické a praktické vedomosti v oblasti elektroniky
- Fyzikálny princíp, konštrukcia a elektrická charakterizácia
  - základných/elementárnych elektronických prvkov (rezistor, kondenzátor, cievka, diódy, tranzistory),
  - integrovaných obvodov (operačný zosilňovač, číslicové obvody) a
  - výkonových prvkov (tyristor, diak)

Cieľová skupina EPO

- 2. ročník Bakalárskeho štúdia pre študijné programy
  - Elektronika (ELN)
  - Telekomunikácie (TLK)
  - Elektrotechnika (ET)
  - Elektroenergetika (ENE)
  - Jadrové a fyzikálne inžinierstvo (JFI)

Podľa novej akreditácie
2015/2016

EPO je nástupca predmetu s názvom „Elektronické prvky“, ktorý bol vyučovaný od 2006 do 2015 pre študijný program Automobilová elektronika.

Viac ako 10 ročná skúsenosť

Štruktúra EPO

- Face-to-face
  - Prednášky – 2 hod. týždenne
  - Pozvané prednášky odborníkov z praxe
  - Praktické cvičenia 2 hod. týždenne
  - Konzultácie (samostatné, skupinové)
  - Predtermíny
- E-learning
  - Kurz EPO – návody na cvičenia
  - Kurz – Interaktívne animácie
  - Kurz EPO – učebné texty

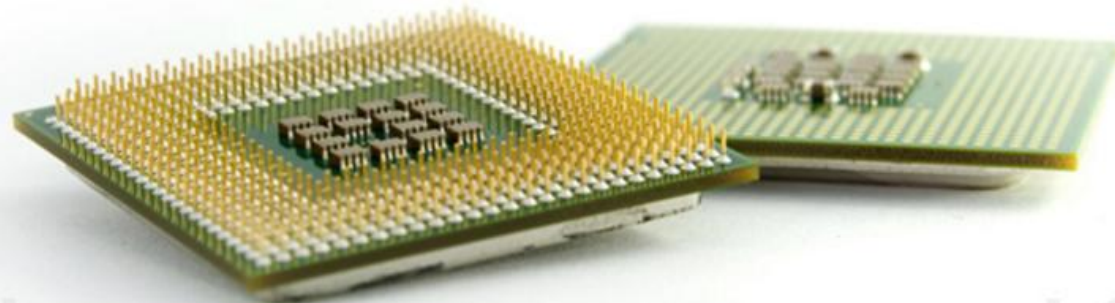
Zameranie cvičení z EPO

- 80 % praktické cvičenia
  - Praktické zapájanie, meranie a elektrická charakterizácia elementárnych elektronických prvkov a obvodov
  - Vypracovanie referátu (zostrojenie grafov, výpočet parametrov)
- 20 % seminárne cvičenia
  - Teoretický rozbor a návrh, počítanie príkladov

Komplexná elearning podpora v Moodli

- E-learning
  - **Kurz EPO – návody na cvičenia**
  - Kurz – Interaktívne animácie
  - Kurz EPO – učebné texty

smart. educate yourself. educate yourself.

[Moja domovská stránka](#) ▶ [Moje kurzy](#) ▶ [EPO LS 2015/2016](#)

<

Týždenný prehľad

Najnovšie správy

[Pridať novú tému...](#)

(Žiadne novinky neboli publikované)

Prehľadať fóra

Ísť

[Pokročilé vyhľadávanie?](#)

Kurz "Elektronické prvky a obvody LS 2015/2016"

- Fórum novínok
- Stručná osnova predmetu:
- Organizácia semestra a požiadavky
- Študijná literatúra:

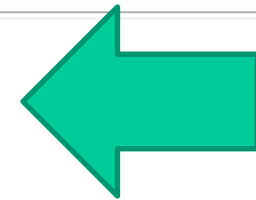
Kurz "Elektronické prvky a obvody LS 2015/2016"

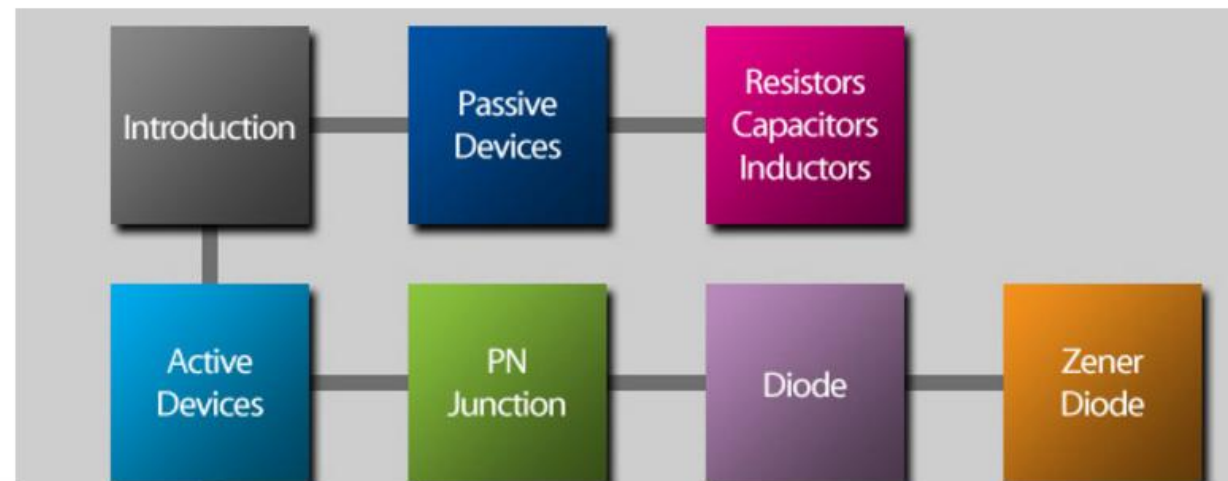
- Fórum noviniek
- Stručná osnova predmetu:
- Organizácia semestra a požiadavky
- Študijná literatúra:

- Fórum - Bonusové body
- Fórum - Popularizácia elektroniky
- Fórum - chyby v návodoch na cvičenia, kurze a v prednáškach

- Fórum - otázky k príprave na skúšku
- Otázky k príprave na skúšku

8 February - 14 February

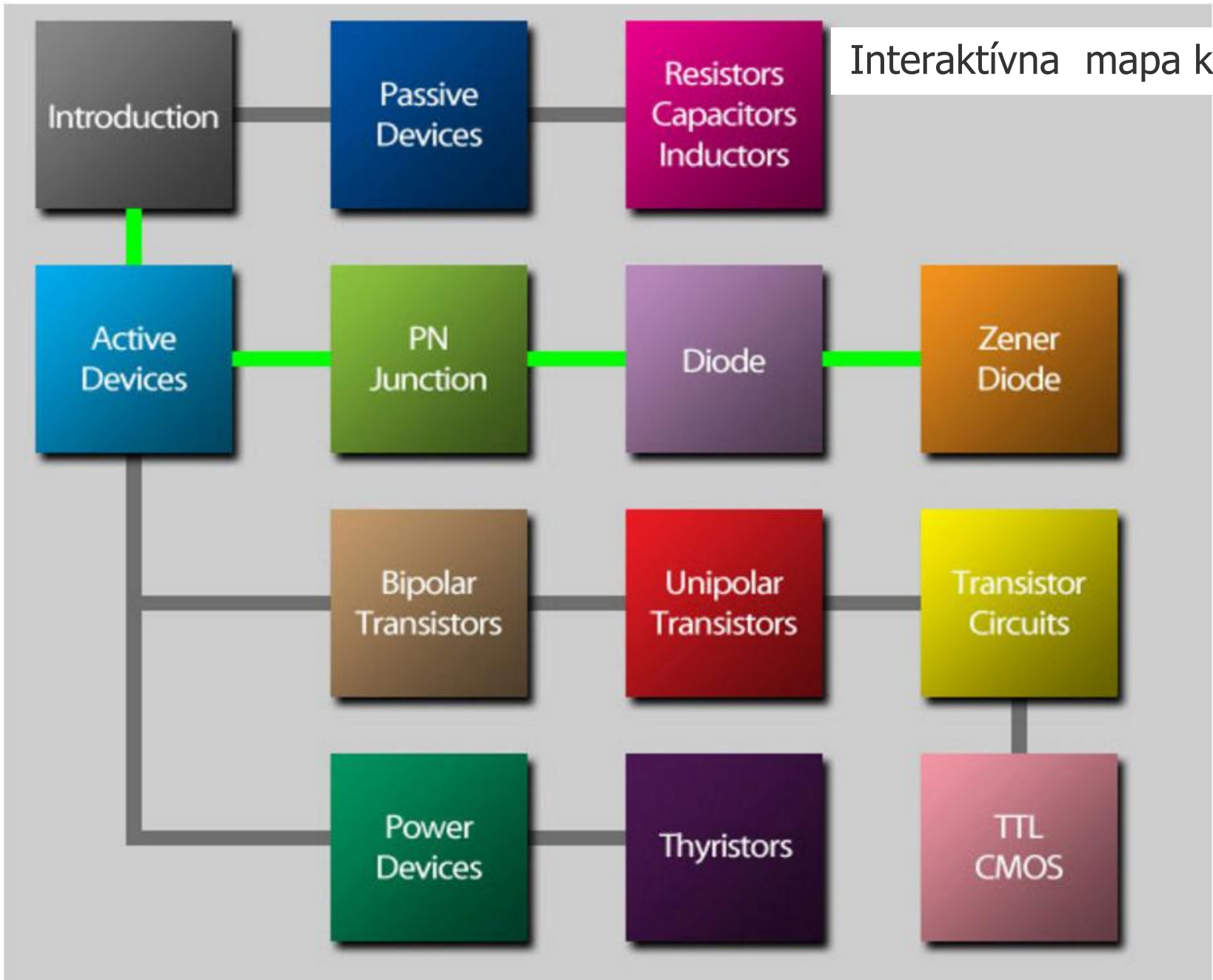

Diskusia	Diskusiu začal(a)	Odpovede	Posledný príspevok
SKcube konečne dokončená !	 Martin Kroslak	0	Martin Kroslak Tue, 12 Jan 2016, 18:07
Od prvej LEDky po najtenší zdroj svetla	 Jana Simonidesova	4	Jana Simonidesova Tue, 29 Dec 2015, 20:33
5nm výrobná technológia "nadohľad"	 Filip Gaštan	0	Filip Gaštan Thu, 17 Dec 2015, 13:12
Banana-Pi	 Dominik Sedlak	3	Marek Schnierer Mon,
Ultratenké ohybné nízkoenergetické procesory predstavil Freescale	 Marek Schnierer	1	Mon,
Nábijanie smartfónov pomocou šiat	 Patrik Plaskura	1	Mon,
GSM G510	 Jaroslav Reháč	1	Mon,
Pokrok vo vývoji čipov z uhlíkových nanotrubičiek	 David Kyselica	2	Sun,
NFC: Tehcnológia budúcnosti...alebo nie?	 Juraj Trusina	1	Sun,
Jednodoskové počítače SolidRun	 Martin Kroslak	0	Wed
Funkčná elektronika z nanočastic zlata za pomoci umelej evolúcie	 Kristian Kvasnovský	0	Wed
Nový počítačový čip je takmer celý z dreva!	 Marian Blazej	1	Sun,

Pridať novú diskusiu

Diskusia	Diskusiu začal(a)
SQUID	 Michal Šnierer
Zaklínač hadov	 Miroslava Dobroňová
Intel 3D NAND	 Tomáš Vyskoč
Najmenšia dióda na svete	 Patrik Goga
Výpočet zosilňovač s BT	 Matej Pavelka
Animacia PN prechodu	 Alen Fos
Memristor	 Alen Fos
super kapacitory	 Marek Búran

Interaktívna mapa kurzu.

22 February - 28 February

Passive
Devices

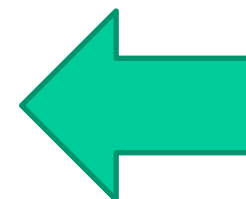
Resistors
Capacitors
Inductors

Prednáška č. 2:

 [EPO 02 - Úvod do polovodičov, pn priechod, polovodičové diódy](#)

Cvičenie č. 2

Pasívne prvky (experimentálne)

POZOR: Na cvičení musí mať každý k dispozícii vytlačené návody na cvičenia!

Zadanie:

 Pasívne prvky - návody na cvičenie

Interaktívne flash animácie

 f.1.1 Kondenzátor v obvode jednosmerného prúdu

 f.1.2. Jednoduchý frekvenčný filter

Samovzdelávacie testy

Test 2.C.1 Pasívne prvky

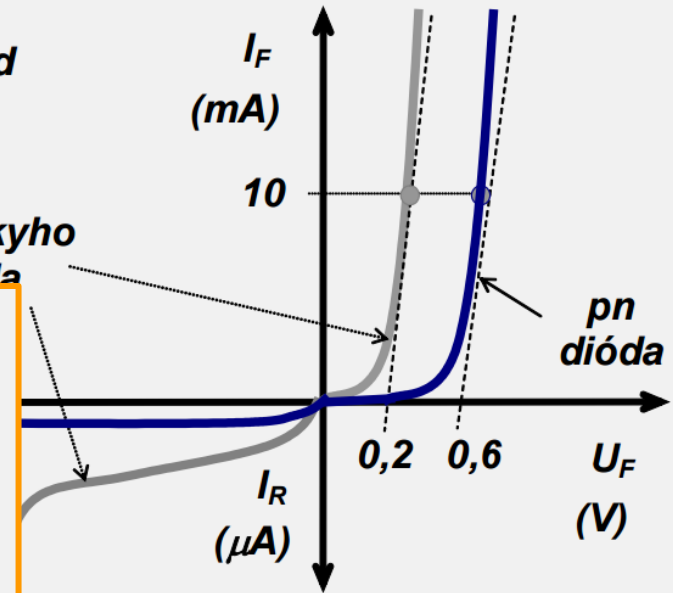
Test 2.C.2 Pasívne prvky

Test 2.C.3 Pasívne prvky

Usmerňovacie diódy pn a Schottkyho

VACH Si diód

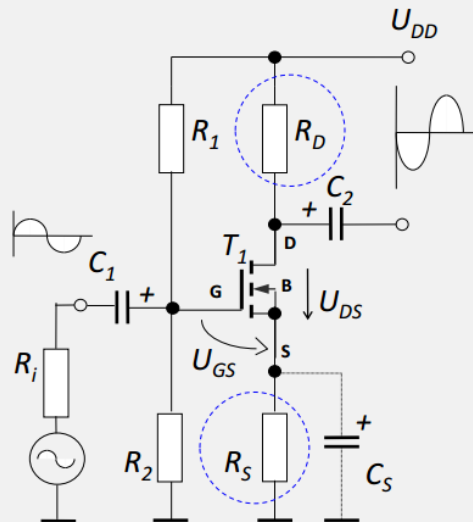
Schottkyho dióda

Návrh zosilňovacieho stupňa s unipolárnym tranzistorom

- Mostíkové zapojenie FET s N – kanálom

- Určenie veľkosti rezistorov R_D a R_S

$$- R_D = U_{RD} / I_D$$

$$\begin{aligned} \bullet R_S &= U_{RS} / I_D \\ &= (U_{DD} - U_{RD} - U_{DS}) / I_D \end{aligned}$$

– keďže $U_{RD} = U_{DS}$

$$- R_S = (U_{DD} - 2U_{DS}) / I_D$$

78

25

Podklady pre prednášky

22 February - 28 February

Passive
Devices

Resistors
Capacitors
Inductors

Prednáška č. 2:

[EPO 02 - Úvod do polovodičov, pn priechod, polovodičové diódy](#)

Cvičenie č. 2

Pasívne prvky (experimentálne)

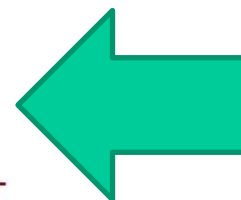
POZOR: Na cvičení musí mať každý k dispozícii vytlačené návody na cvičenia!

Zadanie:

Pasívne prvky - návody na cvičenie

Interaktívne flash animácie

f.1.1 Kondenzátor v obvode jednosmerného prúdu

f.1.2. Jednoduchý frekvenčný filter

Samovzdelávacie testy

Test 2.C.1 Pasívne prvky

Test 2.C.2 Pasívne prvky

Test 2.C.3 Pasívne prvky

Pasívne prvky a frekvencie

Zvládnuť základné metódy Hornopriepustný a dolnopriepustný frekvenčnej charakteristik

Zadanie:

1. a) Zmerajte hodnoty odporu pre
2. a) Pomocou LC metra HM 8018 zmerajte indukčnosť a kapacitnú vodivosť dielektrika kondenzátorov.
b) Usporiadajte kondenzátory podľa indukčností a kapacitných vodivostí
3. a) Odmerajte indukčnosť a sériovú kapacitnú vodivosť
b) Vypočítajte činiteľ kvality pre LC metra
4. a) Navrhnite dolnopriepustný filter 1. rádu použitím dvojice R_x a C_x
b) Vypočítajte časovú konštantu
c) Zmerajte a znázorníte amplitúdovú charakteristiku RC filtra 1.rádu typu DP resp. DP2
5. a) Na predloženom prípravku zmerajte a znázorníte amplitúdovú charakteristiku a meraním veľkosti medzných frekvencií

Praktická časť: Podklady k meraniu

K bodom 1 až 3:

Poznámka: Na meranie odporu rezistorov použite multimeter, pre meranie parametrov tranzistorov použite modul Hameg LC-meter HM8011-3

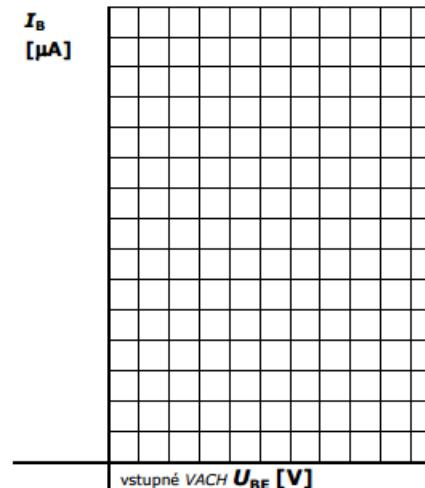
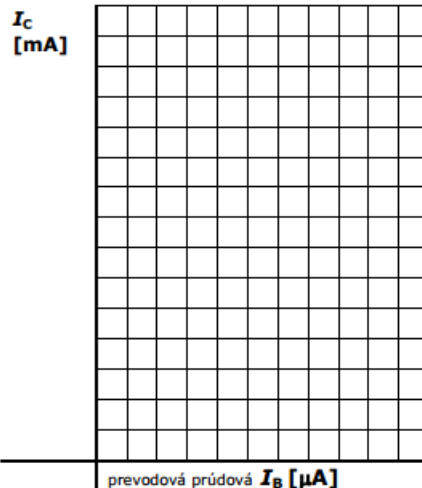
Obr. 1. Hameg HM8011-3 Digital multimeter. Menovité hodnoty odporu, resp. indukčnosti a kapacitnej vodivosti boli čo najpresnejšie. Pri meraní hodnoty odporu a indukčnosti v prípade merania indukčnosti boli hodnoty čo najpresnejšie.

Tab. 5.4. Namerané hodnoty

	I_B [μA]	U_{CE} [V]	I_C [μA]	I_{BP1} [μA]	U_{CE} [V]	I_C [mA]	I_{BP2} [μA]	U_{CE} [V]	I_C [mA]
1.	0	0,05		.....	0,05		.....	0,05	
2.		0,1			0,1			0,1	
3.		0,2			0,2			0,2	
4.		0,5			0,5			0,5	
5.		1			1			1	
6.		2			2			2	
7.		5			5			5	
8.		10			10			10	

Určenie I_{BP1} , I_{BP2} meraním: Nastavte zadaný pracovný bod, odčítajte hodnotu prúdu I_{BP1} (I_{BP2}) a zmerajte príslušnú výstupnú charakteristiku.

!Upozornenie – pri každom meraní skontrolujte a v prípade potreby dostavte I_B

5.1: VACH bipolárneho tranzistora: prevodová prúdová, vstupné VACH

du tiekol
MAX

si interval
mA alebo

ákonov R_p

.... V

ehy napätí
e hodnotu
úceho cez
kosti R_L .

Schéma
a na
innosti
chého
tora.

Passive
Devices

Resistors
Capacitors
Inductors

Prednáška č. 2:

 [EPO 02 - Úvod do polovodičov, pn priechod, polovodičové diódy](#)

Cvičenie č. 2

Pasívne prvky (experimentálne)

POZOR: Na cvičení musí mať každý k dispozícii vytlačené návody na cvičenia!

Zadanie:

 Pasívne prvky - návody na cvičenie

Interaktívne flash animácie

 f.1.1 Kondenzátor v obvode jednosmerného prúdu

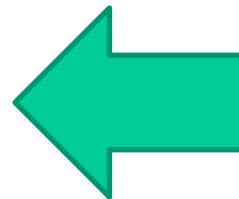
 f.1.2. Jednoduchý frekvenčný filter

Samovzdelávacie testy

Test 2.C.1 Pasívne prvky

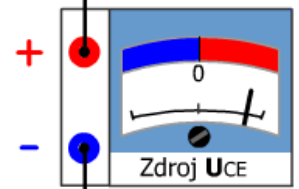
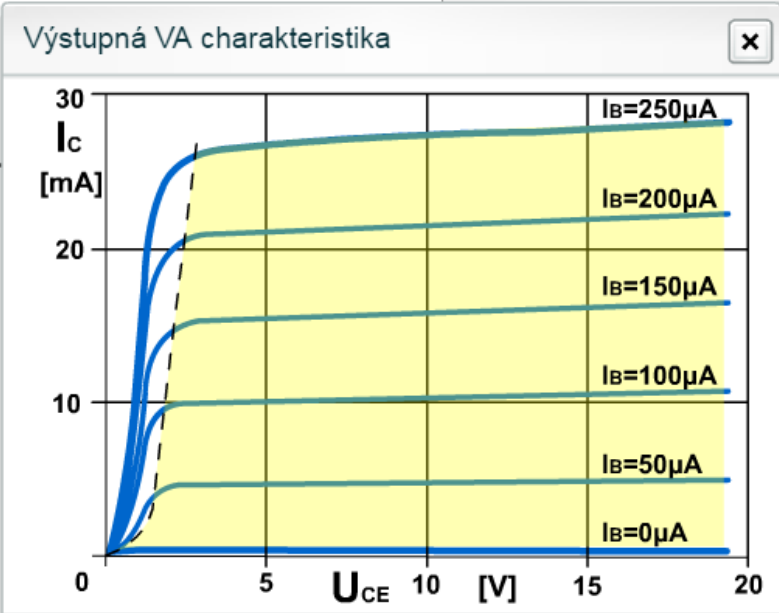
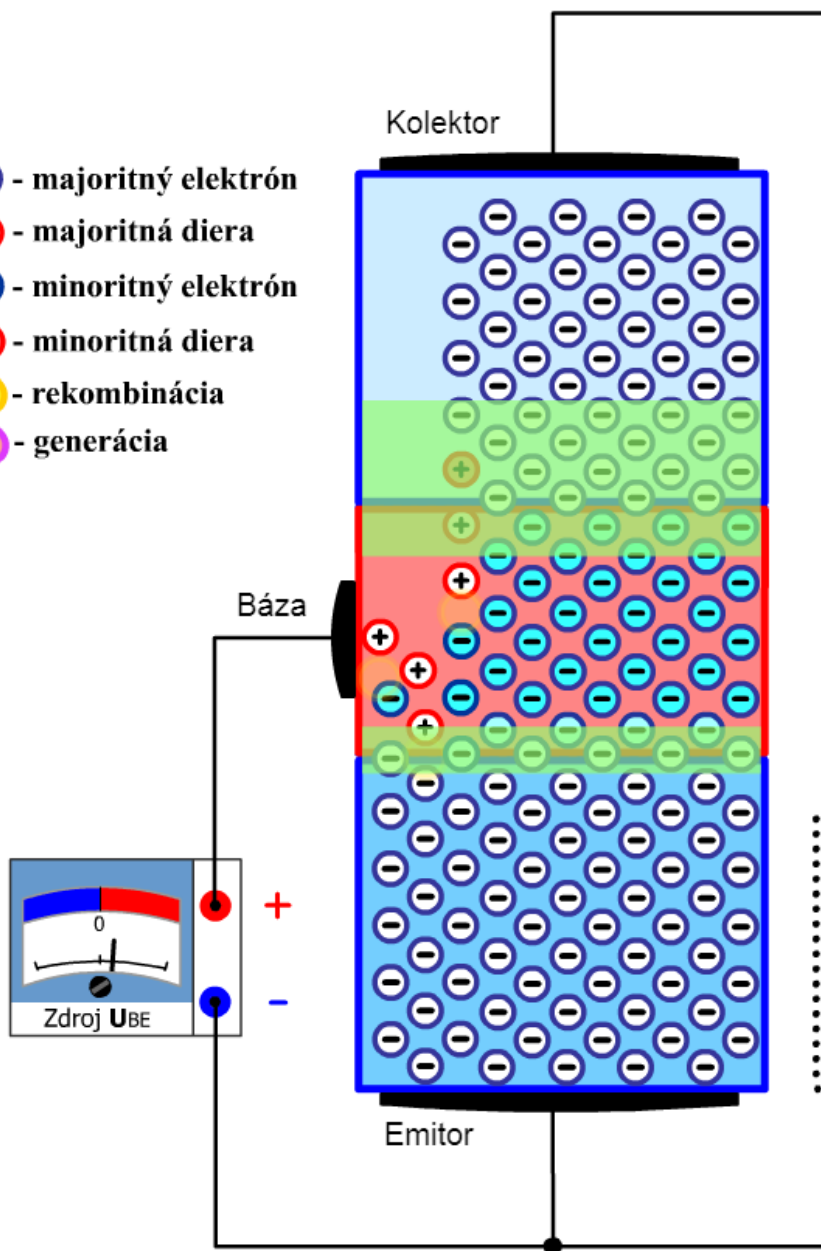
Test 2.C.2 Pasívne prvky

Test 2.C.3 Pasívne prvky

Aktívny režim

- ⊖ - majoritný elektrón
- ⊕ - majoritná diera
- ⊖ (v kruhu) - minoritný elektrón
- ⊕ (v kruhu) - minoritná diera
- (žltá) - rekombinácia
- (ružová) - generácia

I_C - kolektorový prúd
 U_{CE} - napätie prechodu kolektor emitor
 I_B - bázyový prúd

Napätie U_{ce}

$|U_{ce}| > 0$

Zobraz zapojenie

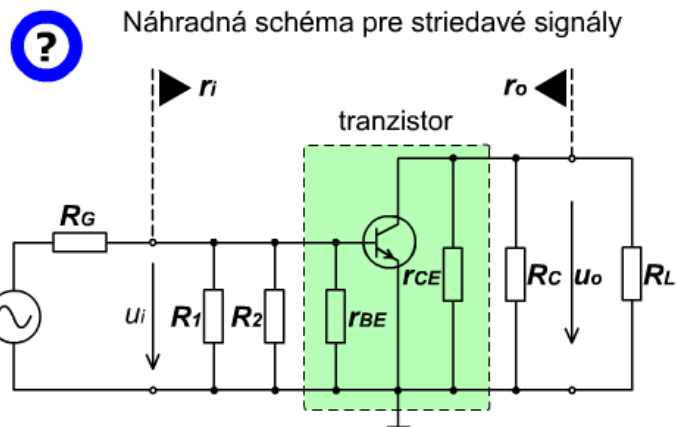
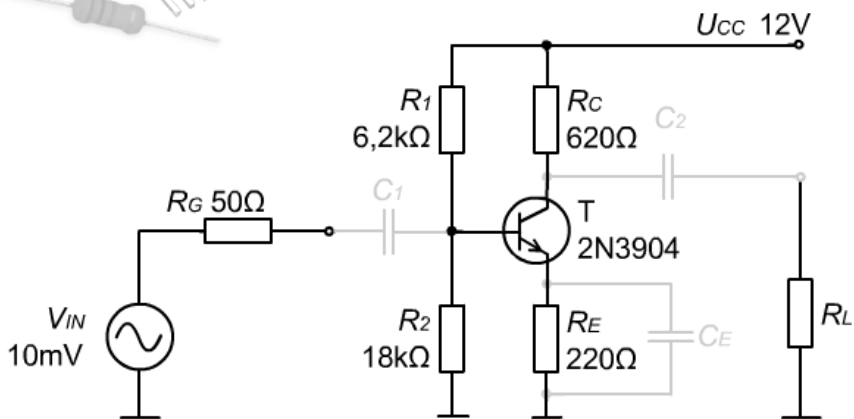
Real. prierez BT v IO

VA charakteristika

Pomoc

Nahrávam (100%)

Výpočet ďalších parametrov

Vstupný odpor r_i

$$r_{BE} = \beta \cdot U_T / I_C$$

$$r_{BE} = 170.26\text{mV} / 10\text{mA} \doteq 442\Omega$$

$$r_i = u_i / i_i = R_1 || R_2 || r_{BE}$$

$$r_i = 18\text{k}\Omega || 6.2\text{k}\Omega || 442\Omega \doteq 403.3\Omega$$

Overíme platnosť podmienky $R_1, R_2 \gg r_{BE} > r_i > \min. 2 \cdot R_G$

$$18\text{k}\Omega; 6.2\text{k}\Omega \gg 442\Omega > 403.3\Omega > 100\Omega$$

Výstupný odpor r_o

$$r_{CE} = 1 / h_{22e}$$

$$r_{CE} = 1 / 100\mu\text{S} = 10\text{k}\Omega$$

$$r_o = u_o / i_g = R_C || r_{CE}$$

$$r_o = 620\Omega || 10\text{k}\Omega \doteq 583.8\Omega$$

Napät'ové zosilnenie stupňa naprázdno A_u

$$A_u = \log. |u_o / u_i| = \log. |-(I_C / U_T) \cdot r_o|$$

$$A_u = \log. |-(10\text{mA} / 26\text{mV}) \cdot 583.8\Omega| \doteq 47\text{dB}$$

U_{CC} I_C U_{CE} R_C R_E $\frac{\partial}{\partial T}$ R_1, R_2 $r_i r_o A$ C

Auto Player

Play

Reset

Steper

Stiahni si netlist pre PSpice

Úloha

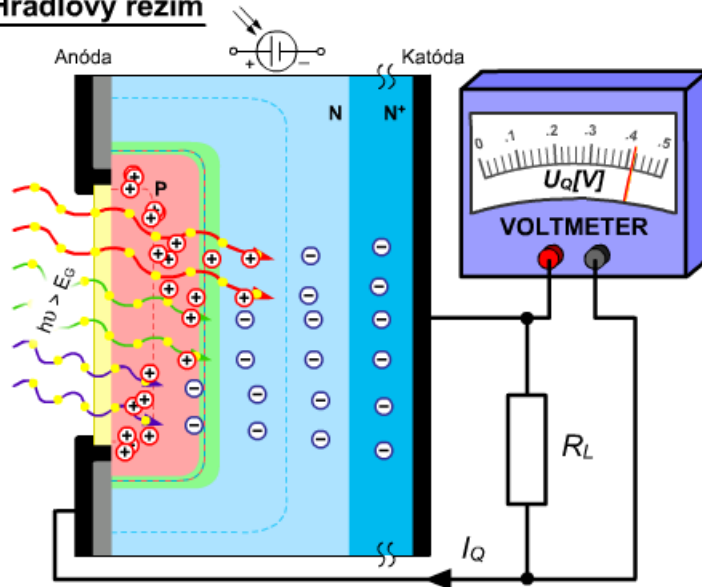
Pomoc

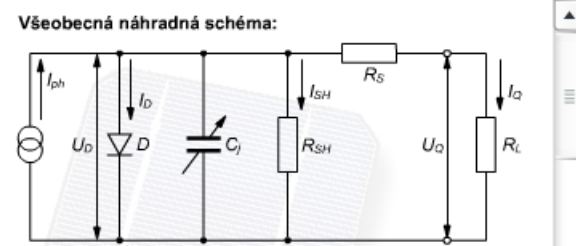

Hradlový režim

- Teória
- Konštrukcia
- Aplikácie

- Všeobecná náhradná schéma:**
- I_{ph} : Fotoprúd - prúd vygenerovaný svetlom, zodpovedá hodnote osvetlenia
  - D : Ideálna dióda
  - I_D : Prúd cez ideálnu diódu
  - U_D : Napätie na ideálnej dióde
  - R_S : Sériový odpor fotodiódy
  - C_j : Kapacita PN prechodu
  - R_{SH} : Zvodový odpor
  - I_{SH} : Zvodový prúd
  - R_L : Zaťažovací odpor
  - I_q : Výstupný prúd (pracovný bod)
  - U_a : Výstupné napätie (pracovný bod)

Fotodióda

Reset

Intro

Hradlový Režim

Odporový režim

Osvetlenie E_A
2000 lx

Zaťaž R_L
= R

Info

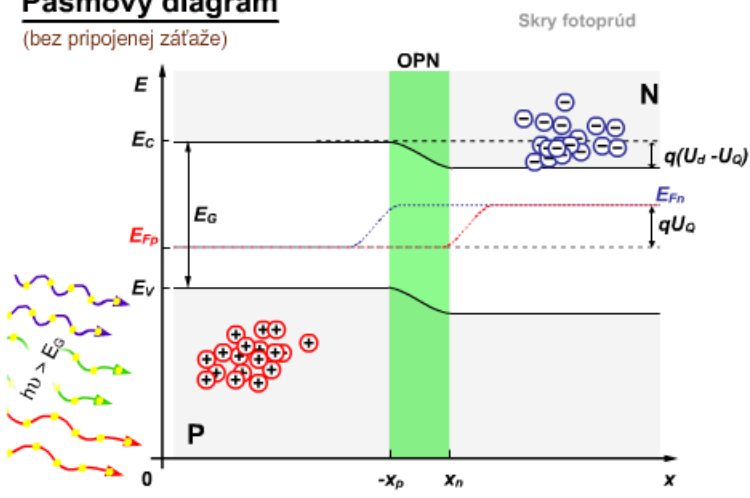
Pomoc

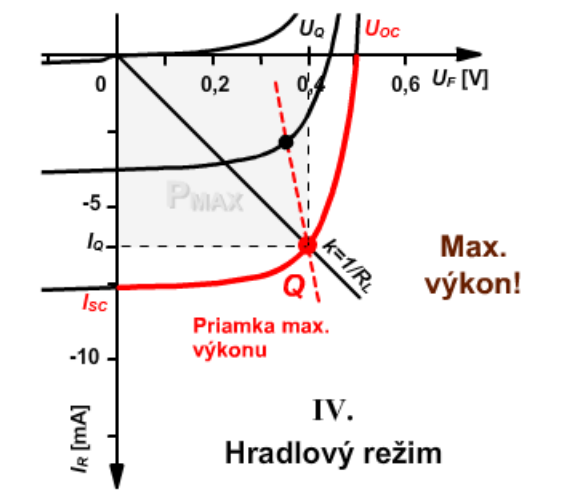
<http://kme.elf.stuba.sk/elearn>

Pásmový diagram

(bez pripojenej záťaže)

- VA Char.
- P,V,I,E Char.
- Spektr. Char.

22 February - 28 February

Passive
Devices

Resistors
Capacitors
Inductors

Prednáška č. 2:

[EPO 02 - Úvod do polovodičov, pn priechod, polovodičové diódy](#)

Cvičenie č. 2

Pasívne prvky (experimentálne)

POZOR: Na cvičení musí mať každý k dispozícii vytlačené návody na cvičenia!

Zadanie:

Pasívne prvky - návody na cvičenie

Interaktívne flash animácie

f.1.1 Kondenzátor v obvode jednosmerného prúdu

f.1.2. Jednoduchý frekvenčný filter

Samovzdelávacie testy

Test 2.C.1 Pasívne prvky

Test 2.C.2 Pasívne prvky

Test 2.C.3 Pasívne prvky

Navigácia v teste

1 2 3 4 5

Ukončiť pokus ...

Otázka 1

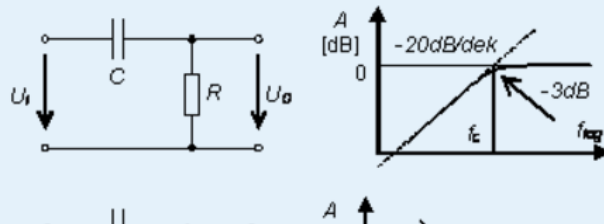
Neukončený

Max.
hodnotenie 1

Označte schému zapojenia jednoduchého dolnopriepustného frekvenčného RC filtra a jeho ALFCH (amplitúdovú logaritmickú frekvenčnú charakteristiku).

Vyberte jednu:

Navigácia v teste

1 2 3 4 5

Ukončiť pokus ...

Otázka 1

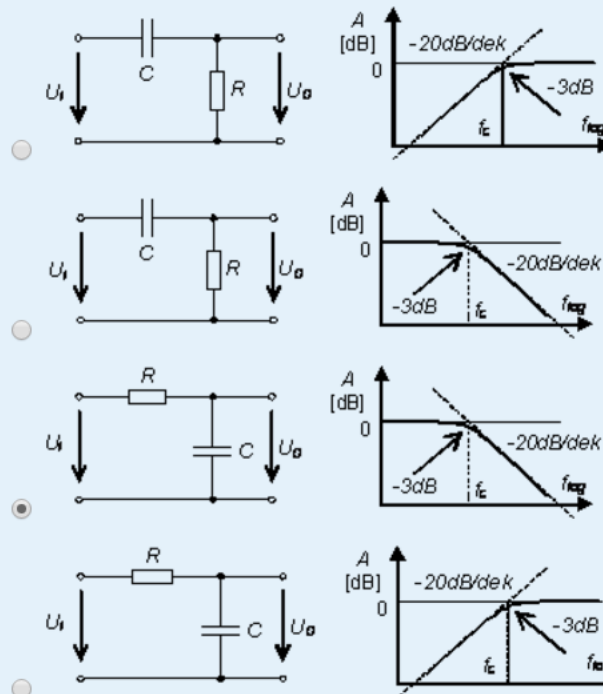
Správny

Známka 1 z 1

Označte schému zapojenia jednoduchého dolnopriepustného frekvenčného RC filtra a jeho ALFCH (amplitúdovú logaritmickú frekvenčnú charakteristiku).

Vyberte jednu:

Skontrolovať

Správny

Hodnotenie pre tento pokus: 1/1.

!!! Zápočtová písomka !!!

Prvá zápočtová písomka (za 15 bodov) z predmetu EPO sa uskutoční dňa 21.3.2016 (pondelok) v čase od 10:00 do 11:00 hod. v miestnosti DE-150, a ostatní dňa 22.3.2016 (utorok) v čase od 15:00 do 16:00 hod. v miestnosti DE-150.

Zápočtová písomka sa bude týkať tém preberaných na cvičeniach: Pasívne prvky, Diódy, Bipolárne tranzistory. K príprave odporúčam použiť návody na cvičenia (Témy 1 až 4). Nebudú povolené kalkulačky ani mobily.

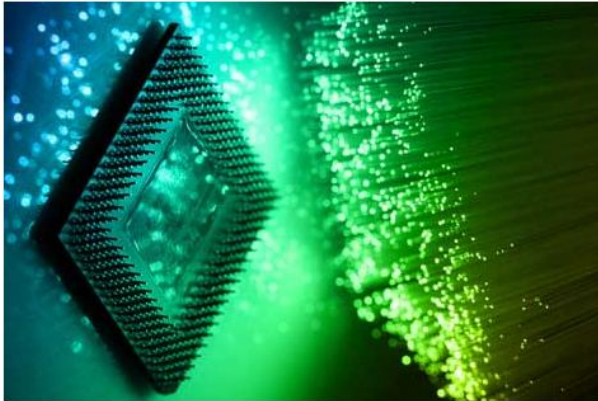
Forma zápočtovej písomky bude v podobe testu, bez možnosti odpovedať a, b, c, d, ale bude nutné graficky alebo vzťahom alebo slovne vyriešiť zadania. Veľký dôraz bude kladený na volt-ampérové charakteristiky, priebehy výstupných signálov a veličiny určené z charakteristík. Jednoznačne je nutné naštudovať pracovné oblasti a pracovné režimy. Všetky prvky budú z kremíka. Odporúčame Vám použiť pri príprave materiály týkajúce sa cvičení - návody.

Ľubica Stuchlíková

 Okruhy otázok pre 1. zápočtovú písomku z Elektronických prvkov a obvodov

Ďalšie podporné materiály

Prehľad témy

"Elektronické prvky a obvody"

L. Stuchlíková - R. Redhammer – L. Hulényi

- Predslov
- Ako študovať e-learning učebnicu "Elektronické prvky a obvody"

 Fórum novínok

1

Elektronické systémy, súčiastky a pasívne obvody

Prehľad témy

Interaktívne animácie v elektronike

Tím eLearn central

Slovenská technická univerzita v Bratislave, Fakulta elektrotechniky a informatiky,
Ilkovičova 3, 812 19, Bratislava

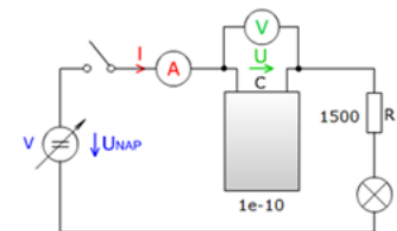
Hlavným poslaním tohto kurzu je poskytnúť čitateľovi informácie o princípe činnosti elektronických súčiastok a jednoduchých obvodov prostredníctvom interaktívnych animácií.

 Fórum novínok

!!! Ak chcete podporiť našu prácu, prosíme vyplňte anketu pod jednotlivými animáciami. Ďakujeme. Anketu môže vyplniť iba užívateľ registrovaný na tomto portáli a prihlásený do tohto kurzu.

1 Pasívne prvky

 f.1.1 Kondenzátor v obvode jednosmerného prúdu

Výsledky EPO 2015/2016

ELEKTRONIKA

TELEKOMUNIKÁCIE

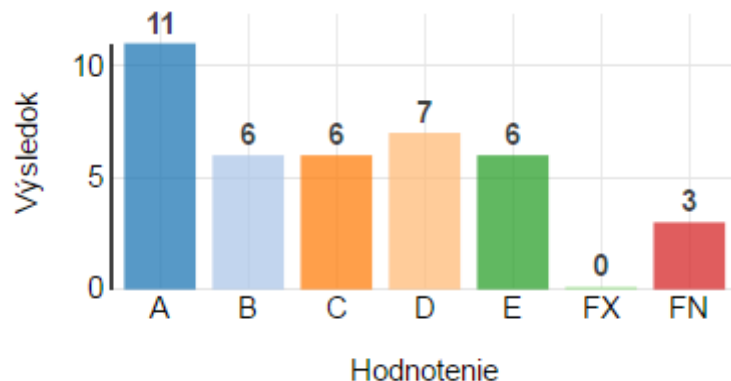
ELEKTROTECHNIKA

**JADROVÉ A FYZIKÁLNE
INŽINIERSTVO**

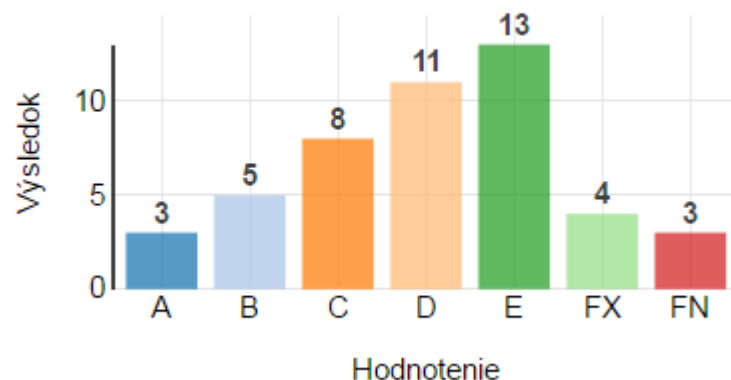
ENERGETIKA

MoodleMoot.cz, Október 18.

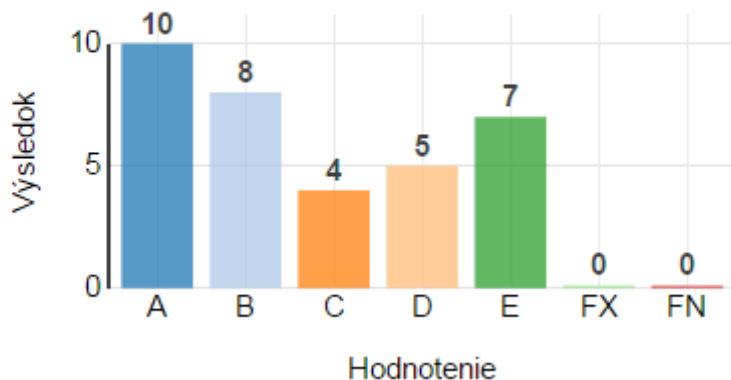
Všetky termíny (účasť: 39)

Všetky termíny (účasť: 47)

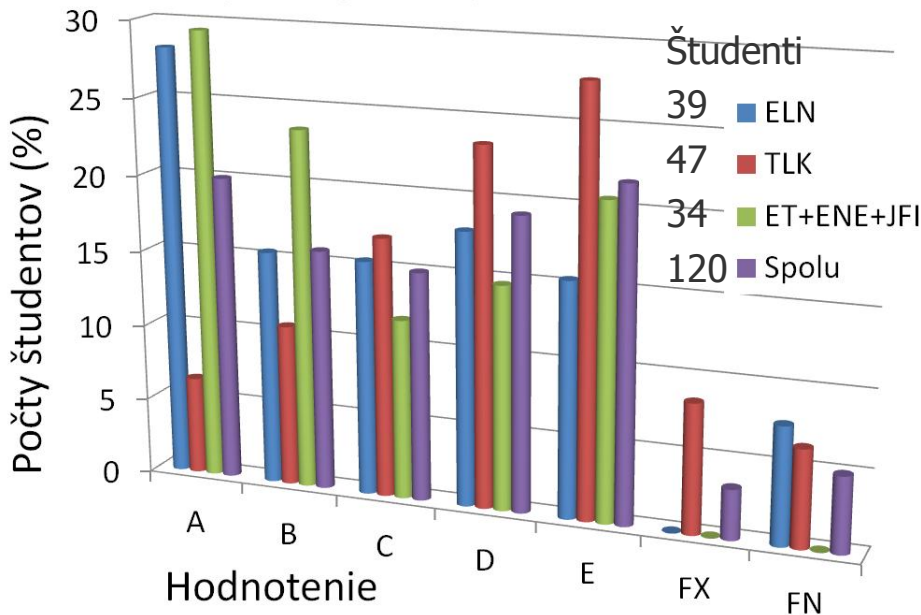
Všetky termíny (účasť: 34)

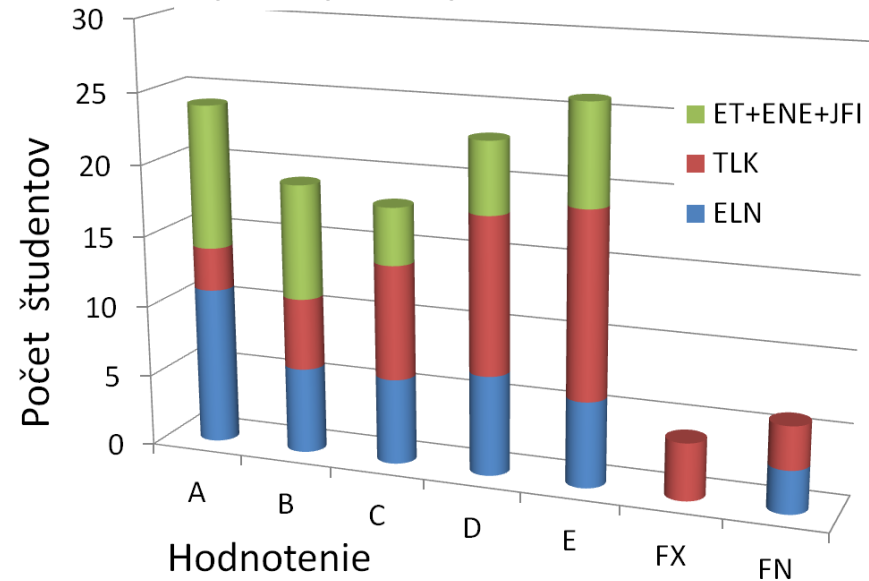

Výsledky skúšky EPO 2015/2016

Výsledky skúšky - štatistika

Výsledky skúšky - štatistika

Hodnotenie: A-min. 92 bodov, B-min.83 bodov, C-min. 74 bodov, D-min. 65 bodov, E-min. 56 bodov, menej než 56 bodov. 100% Celkový počet = 120 študentov

Spätná väzba

- Forma osobnej diskusie
- Anonymné ankety
- Diskusné fórum
- Študenti predovšetkým pozitívne hodnotili
  - On-line prístup k prednáškam, návodom na cvičenia, vysvetľujúcim animáciám a učebným textom
  - Pozvané prednášky odborníkov z praxe
  - Vysokú úroveň informovanosti
  - Osobný prístup vyučujúcich

Záver

- Na základe uvedeného, kvalitné kurzy v Moodli v kombinácii s Face-to-face výučbou predstavujú mimoriadne účinný nástroj pre zvýšenie kvality technického vzdelávania
- Moodle nám umožňuje
  - Sústrediť sa na tvorbu obsahu
  - Poskytuje nám komunikačné prostriedky
  - Neustáli prístup k študijným materiálom
  - Nástroje na tvorbu samovzdelávacích testov

Komplexná e-learning podpora technického vzdelávania

Ďakujem za pozornosť!

Ústav elektroniky a fotoniky,
Fakulta elektrotechniky a informatiky,
Slovenská technická univerzita v Bratislava,

peter.benko1@stuba.sk

Pod'akovanie

Práca bola vypracovaná s podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v rámci riešenia projektu KEGA 020STU-4/2015 "Interaktívne formy podpory v edukačnom procese technickej výchovy na základných a stredných školách".